

EGNAHEMSFABRIKENS OLIKA BEN

Egnahemsfabriken är en stark och betydelsefull röst nationellt i den framväxande rörelse som är en del av idéburet och socialt byggande.

Verksamheten Egnahemsfabriken med säte i Tjörn registrerades år 2018 och bedriver sedan dess löpande verksamhet med genomförande av självbyggeriprojekt i olika skalor ofta i form av forsknings- och innovationsprojekt i samverkan med andra aktörer. Föreningen organiserar och genomför även seminarier, utbildningar och andra sociala aktiviteter som är till gagn för medlemmarna, samt bedriver informationsarbete och praktisk rådgivning gällande självbyggeri. Egnahemsfabriken sprider också kunskap och inspiration genom att ta emot studiebesök på Tjörn, föreläsa och presentera verksamheten i hela landet.

Egnahemsföreningens löpande verksamhet bedrivs genom den **ekonomiska föreningen Egnahemsfabriken Tjörn**. Egnahemsfabriken Tjörn har egna mål för den löpande verksamheten.

Den **ideella föreningen Egnahemsfabriken** syftar till att stärka demokratin och omställning till ett hållbart samhälle genom att stötta utveckling av självbyggerirörelsen i Sverige, möjliggöra utveckling av andra liknande verksamheter och uppmuntra till samverkan mellan civilsamhället och kommuner. Det gör föreningen framförallt genom att sprida kunskap och erfarenhet gjorda i Egnahemsfabriken Tjörn – om arbetsprocesser, förutsättningar, utmaningar och framgångsfaktorer.

2. OMVÄRLD OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Samhällsvindar 2024:

- Ökat intresse för tiny house, socialt byggande, byggemskaper och självbyggeri.
- På grund av världsläget har bygg- och arkitekturbranchen mött svårigheter med sina verksamheter framförallt på grund av det ekonomiska läget. Egnahemsfabriken och de rörelser som vi är en del av har däremot fått ett ökat intresse och vi ser alltmer behovet av att fortsätta driva vår verksamhet framåt.
- Ökat intresse för omställning och självförsörjning.
- Polarisering och segregation gör det ännu viktigare att arbeta tillsammans.
- En lågkonjunktur gör intresset större än någonsin för olika former av idéburet och socialt byggande och projektet Egnahem för alla har väckt nyfikenhet hos många kommuner.
- Stort behov hos personer från Ukraina att bygga bostäder och stanna kvar i Sverige.

För den ideella föreningen innebär detta goda förutsättningar och möjligheter att stötta ett allt mer ökande intresse för de frågor där vi har kunskap och erfarenhet.

Verksamhetsstöd Västra Götalands regionen

Under perioden 1 jan 2024- 31 dec 2025 har den ekonomiska föreningen fått ett verksamhetsstöd på ca 55% arbetstid för ett regionalt uppdrag. Verksamhetens bas är på Egnahemsfabriken på Tjörn. Målet är att därifrån sprida idéer, metoder och koncept till andra kommuner i regionen och ha en stödjande funktion vid liknande initiativ och aktiviteter.

Medlen ska fördelas på två funktioner, där framförallt den andra funktionen - KUNSKAPSSPRIDARE- kopplar an till den ideella föreningens roll:

1. UTVECKLINGSLEDARE som fångar upp initiativ och initierar ny samverkan kring lokalt tillsammansbyggande, och leda uppbyggnaden av ett Center för Socialt byggande på Egnahemsfabriken. Kring uppbyggnaden kring en sådan regional nod för socialt byggande sker en samverkan med andra lokala och regionala aktörer.

2. KUNSKAPSSPRIDARE, som driver kommunikation och säkrar effektiv spridning av kunskaper, inspiration och information om tillsammansbyggande. Arbeta för internationell räckvidd och marknadsför regionen i världen, men har särskilt fokus på att involvera och aktivera olika delar inom regionen.

För den ideella föreningen innebär detta att verksamheten/aktiviteterna under de kommande åren kan öka, eftersom särskilda resurser avsatts för just spridningsverksamhet.

Fokus i det regionala uppdrag den ekonomiska föreningen har sökt som särskilt berör den ideella föreningens verksamhet är:

- Samverkan med akademi, civilsamhälle, offentlig sektor och privat sektor i att identifiera och undanröja hinder och skapa förbättra förutsättningar för civilsamhällets lokala initiativ och deltagande inom byggandet*
- Sprida kunskap och inspiration om tillsammansbyggande och socialt byggande, genom en mångfald av medier och kanaler, med fokus på att nå civilsamhällets aktörer och offentliga aktörer, samt allmänheten* (*Skär i samverkan med forskningsprojektet Bostadinnovationer underifrån)

Dessa två delar knyter väl an till den ideella föreningens mål och syfte. Målet är att söka fortsatt verksamhetsstöd för perioden 2026-2029 (ansökan görs 2025 och ges för tre år).

3. ÖVERGRIPANDE RÖRELSERIKTNING FÖR FÖRENINGEN 2024 TOM 2026

I den ideella föreningen har den huvudsakliga verksamheten under 2023 bestått i att arrangera konferensen Idéburet och Socialt byggande 2023 samt ha ett antal möten med styrelsen.

Under de kommande verksamhetsåren vill vi bidra till att:

- kunskapen om socialt och ideburet byggande utvecklas och når allt fler.
- utveckla kunskap, arbetssätt och samverkansformer, för att ge förutsättningar för det idéburna byggandet att växa.

Vi vill även fortsatt fungera som en viktig och betydelsefull röst i omställningsrörelsen.

Under verksamhetsperioden kommer vi att sprida den kunskap som vi genom den ekonomiska föreningens verksamhet har fått till, ett bredare nationellt nätverk. Vi vill framförallt sprida berättelsen om hur den tredje sektorn både kan bidra till bostadsförsörjningen och till viktiga kommunala mål, t ex målen i Agenda 2030. Genom den ideella föreningens verksamhet vill vi både berätta om/sprida kunskap och stötta konkreta verksamheter att starta runt om i landet, med fokus på Västra Götalandsregionen. En stabil medlemsbas som är engagerad i föreningens verksamhet och upplever den som relevant är grunden för föreningen. Egnahemsfabriken har nu funnits i sex år och såväl verksamheten som omvärlden har under de här åren förändrats. Under verksamhetsperioden vill styrelsen tillsammans med medlemmarna reflektera över verksamhetens syfte, inriktning och roll i förhållande till den ekonomiska föreningens verksamhet och en bredare omställningsrörelse. I har som mål att ha 500 anslutna medlemmar/år (genom medlemmar och anslutna Egnahemsfabriker på andra platser)

5. Aktiviteter, projekt och åtgärder under verksamhetsåren:

Sprida/berätta om/dela kunskap

- Tydliggöra/kommunicera vikten av samverkan mellan civilsamhälle och kommun som en förutsättning för utveckling av ideburet och socialt byggande.
- Möjliggöra fortsatt verksamhetsutveckling genom att en eller flera avlönade personer kan lägga delvis betald tid på samverkan och spridning (som utvecklingsledare och kunskapsspridare med hjälp av verksamhetsstödet från Västra Götalandsregionen)
- Möjliggöra fortsatt verksamhetsutveckling/uppskalning genom att medverka i 2 projektansökningar/år med den ideella föreningens frågor.
- Söka pengar för att kunna skriva en bok om hur civilsamhället kan bidra till bostadsförsörjningen i samverkan med kommuner.
- Sprida kunskap och fungera som plats för samtal genom att arrangera 2 utåtriktade föreläsningar per år.
- Sprida kunskap och fungera som plats för samtal genom att samordna en konferens för Idéburet och socialt byggande 2025, samt förbereda för ytterligare en konferens 2027.
- Synlighet i media genom 2 publiceringar med stor spridning årligen om Egnahemsfabriken och våra frågor.

Stötta de som vill göra verkstad

- Handleda andra som vill starta egnahemsfabriker eller liknande koncept.
- Stötta personer i andra länder som jobbar med liknande projekt.
- Ta emot studiebesök på Egnahemsfabriken Tjörn för personer som är intresserade av att starta liknande verksamheter alt samverka

- Testa att genomföra en kortare utbildning för dem som vill starta liknande verksamheter (pilot hösten 2024, ev sedan årligen)

Bygga förtroende och stabilitet

- Prioritera uppskalning/professionalisering genom att dokumentera arbetssätt och rutiner.
- Arrangera breda och välbesökta årsmötesdagar för den ideella föreningen (samt även för den ekonomiska föreningen)
-
- Revidera stadgar så att skillnaden och kopplingen mellan ideell och ekonomisk förening tydliggörs
- säkerställa långsiktighet genom att ansöka om fortsatt verksamhetsstöd av VGR 2026-2029

Tänka vidare tillsammans

- Genomföra en mål- och inriktningsprocess tillsammans med medlemmarna
- Undersöka möjligheten att starta en tankesmedja
- Stärka befintliga samarbeten och etablera nya samarbeten.
- Vara en aktiv del i att stärka rörelsen kring idéburet och socialt byggande.